

ILLUSTRATIE PEPUN BARNARD

JA Multinationals? Van harte welkom hier

Bedrijven aantrekken
Nederland dreigt te worden ingehaald in de strijd om buitenlandse bedrijven. De Britten lokken het ene na het andere weg.

Door onze redacteur **Teri van der Heijden**

Business is great. Dat is de slogan van *A guide to UK taxation*, een ronkende rood-blauwe reclamefolder waarmee de Britse regering buitenlandse bedrijven probeert te verleiden zich in het Verenigd Koninkrijk te vestigen - en niet ergens anders.

In 24 pagina's legt de gids uit waarom het er zo goed zakendoen is. Belangrijkste argument: het steeds vriendelijkere belastingregime. De Britten willen zoveel mogelijk buitenlandse bedrijven binnenhalen en zetten hun belastingklimaat daar zonder gêne voor in.

De strategie heeft succes, soms ten koste van Nederland. Zo verplaatst de Amerikaanse koffieketen Starbucks zijn Europese hoofdkantoor van Amsterdam naar Londen. Het bedrijf gaat daar belasting betalen, nadat het van de Britten zware kritiek heeft gekregen over de lage belastingafdracht. Maar dat is voor Starbucks niet de reden om te verhuizen, zegt Europees

Belastingontwijking
De politiek is intussen druk bezig excessen te bestrijden. Maar daar trekken we geen buitenlandse bedrijven mee, zeggen critici.

Voor wie erover twijfelt: Nederland is dus geen belastingparadijs. Dat besloot de Tweede Kamer vorig jaar in een stemming. In een motie verzocht PVV-Kamerlid Roland Van Vliet de term belastingparadijs te verwerpen en gesprekspartners te corrigeren als ze deze „kwalijke kwalificatie” per ongeluk toch bezigen.

Een ruime meerderheid van 124 Kamerleden stemde voor.

Het imago van Nederland als belastinghaven zit de politiek steeds meer dwars, ook aangespoord door lobbyclubs en buitenlandse kritiek. Dáároveer gaat dus vaak het debat. Veel minder vaak over hoe Nederland fiscaal aantrekkelijk genoeg blijft in de strijd om buitenlandse bedrijven.

Incidenten leiden tot grote verontwaardiging. Bijvoorbeeld over het gebruik van Nederlandse bv's in een fiscale sluiproute door de Oekraïense presidentszoon Alexander Janoekovitsj. En het blijft niet alleen bij praten. Onder druk van de Tweede Kamer maakte het kabinet vorig jaar een plan tegen belastingontwijking

directeur Kris Engskov tegen persbureau Reuters. Zijn uitleg kan zo in de Britse belastingfolder: „Het Verenigd Koninkrijk is een geweldige plek om zaken te doen.”

Het valt te betwijfelen of dat de hele verklaring is. Maar ook multinationals die niet zijn verguisd om hun belastingstrategie te kiezen het Verenigd Koninkrijk boven Nederland. Zo verhuisde chemiebedrijf LyondellBasell vorig jaar fiscaal van Rotterdam naar Londen. Autoproductent Fiat besloot ook belasting te gaan betalen in het Verenigd Koninkrijk en zich alleen juridisch in Nederland te vestigen.

Doorslaggevend pluspunt
De concurrentie om multinationals is groot. Want behalve belastinginkomsten leveren internationale bedrijven gewilde banen op - als het tenminste 'echte' vestigingen zijn, zoals een hoofdkantoor.

Lange tijd stond er een doorslaggevend pluspunt op het lijstje voor- en nadelen van Nederland als vestigingsland: een uitzonderlijk aantrekkelijk belastingklimaat. Nu is het klimaat nog steeds aantrekkelijk, alleen niet meer zo uitzonderlijk.

Met name het Verenigd Koninkrijk is aantrekkelijker geworden. Zo verlaagt de Britse fiscus de winstbelasting van 28 naar 20 procent. Het Nederlandse tarief bedraagt 25 procent. Verder zijn voor multinationals soepele regels ingevoerd voor winst van buitenlandse dochters en kunnen 'innovatieve' en 'creatieve' bedrijven

door buitenlandse bedrijven. Die moeten nu meer 'echte' economische activiteiten in Nederland ontplooiën, en niet alleen lege brievenbusmaatschappijen oprichten. Ook worden de ruim negentig belastingverdragen die Nederland heeft bekeken. Ruim twintig verdragen worden nu herzien, waardoor ontwikkelingslanden minder belasting mislopen, zo is de bedoeling.

Nederland belooft beterschap
Ook internationaal wil Nederland goed zijn best doen. De Oeso, de internationale club van rijke landen, presenteerde afgelopen zomer een actieplan tegen internationale belastingontwijking. Nederland zal „actief” meedoen, schreef het kabinet in een reactie aan de Tweede Kamer. Het stuurt mensen van het ministerie van Financiën en van de Belastingdienst om te helpen met het uitwerken van het actieplan, dat in de zomer van volgend jaar af moet zijn.

Hoewel de Oeso formeel niks kan afdwingen, is de verwachting dat landen het plan wel degelijk zullen uitvoeren. Een overtuigend eerste teken was er al deze week. Oeso-land Zwitserland liet weten zich te verbinden aan de automatische informatie-uitwisseling van belastinggegevens, een van de actiepunten in het plan. De toezegging is een breuk met het eeuwenoude Zwitserse bankgeheim dat de privacy van klanten garandeert.

Wie de afspraken achteraf toch niet nakomt, verspeelt zijn geloofwaardigheid,

EUROPA
Competitie

20 procent bedraagt de Britse winstbelasting vanaf 2015. In Nederland is dat tarief 25 procent.

18,4 procent van de buitenlandse investeringen in Europa haalde het Verenigd Koninkrijk in 2012 binnen, volgens onderzoek van EY.

4,2 procent van die investeringen haalde Nederland binnen in dat jaar. Daarmee staat Nederland in Europa op de zesde plaats.

gunstige kortingen krijgen.

Het resultaat: Nederland heeft „geen concurrentievoordeel meer” in de strijd om hoofdkantoren van buitenlandse bedrijven. Dat blijkt uit een onderzoek van de Vrije Universiteit uit 2012 naar het fiscale vestigingsklimaat in vier concurrerende landen: Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Ierland en Zwitserland.

Dat betekent niet dat buitenlandse bedrijven hier ineens wegblijven of massaal vertrekken. Ruim duizend buitenlandse bedrijven hebben hun hoofdkantoor in Nederland en er komen nog nieuwe bij. Nog altijd onderscheidt Nederland zich met het grote aantal belastingverdragen met andere landen en met de mogelijkheid om individuele afspraken te maken met de Belastingdienst.

Dat is dus helemaal niet slecht. Maar ook niet meer goed genoeg, zeggen fiscalisten. „Ik denk dat we ons zorgen moeten maken”, zegt Peter Kavelaars, hoogleraar fiscale economie aan de Erasmus Universiteit en partner bij Deloitte.

Want terwijl de concurrentie zichzelf aantrekkelijker maakt, wordt Nederland dat juist iets minder, zegt hij. Als voorbeeld noemt Kavelaars de deelnemingsvrijstelling, een regeling waardoor bedrijven geen belasting hoeven te betalen over de winst van buitenlandse dochtersondernemingen. „Die is hier in de loop der jaren ingeperkt.”

Voor multinationals met Amerikaanse

NEDERLAND
Trustsector

24.000 bv's beheren Nederlandse trustkantoren, zegt toezichthouder DNB. Zulke bv's worden ook wel brievenbusfirma's genoemd.

4.000 miljard euro stroomde er in 2011 door deze bv's, blijkt uit een rapport van van SEO.

289 trustkantoren zijn er in Nederland met een vergunning. Vorige week uitte DNB nog felle kritiek op de kwaliteit en integriteit van trustkantoren.

●● Het Verenigd Koninkrijk is een geweldige plek om zaken te doen
Kris Engskov, directeur Europa van Starbucks

●● Nederland kan het zich niet permitteren afspraken over belastingontwijking niet na te komen
Wiecher Munting, belastingadviseur

●● Bedrijven houden van voorspelbaarheid, ze houden er niet van als het fiscale regime ter discussie staat
Lodewijk Berger, fiscalist

dochterbedrijven heeft het Verenigd Koninkrijk bovendien nog een ander voordeel boven Nederland. „Het belastingverdrag dat het Verenigd Koninkrijk met de VS heeft, is voordeliger dan ons verdrag”, zegt fiscalist Paul Sleurink van advocatenkantoor De Brauw. „Met ingewikkeld geknutsel kunnen bedrijven dat voordeel hier ook krijgen. Maar waarom moeilijk doen als het makkelijk kan?”

Kopieergedrag
Het kabinet merkt de oprukkende rivalen ook op. Elementen van „ons” gunstige belastingklimaat „zijn of worden door andere landen gekopieerd”, schreef minister Henk Kamp (Economische Zaken, VVD) in februari aan de Tweede Kamer. „Alertheid is geboden”, waarschuwt hij daarom.

Dat is dus helemaal niet slecht. Maar ook niet meer goed genoeg, zeggen fiscalisten. „Ik denk dat we ons zorgen moeten maken”, zegt Peter Kavelaars, hoogleraar fiscale economie aan de Erasmus Universiteit en partner bij Deloitte.

Want terwijl de concurrentie zichzelf aantrekkelijker maakt, wordt Nederland dat juist iets minder, zegt hij. Als voorbeeld noemt Kavelaars de deelnemingsvrijstelling, een regeling waardoor bedrijven geen belasting hoeven te betalen over de winst van buitenlandse dochtersondernemingen. „Die is hier in de loop der jaren ingeperkt.”

Voor multinationals met Amerikaanse

zegt belastingadviseur Wiecher Munting van Otterspeer Haasnoot & Partners. „Landen die niets te verliezen hebben, kunnen dat doen. Maar Nederland kan zich dat niet permitteren.”

Elitair
Maar Nederland kan het zich ook niet permitteren alleen iets te doen aan de brievenbusmaatschappijen, zegt directeur Patrick Mikkelsen van de American Chamber of Commerce, een lobbyclub voor het internationale bedrijfsleven. „De komst van grote bedrijven is niet vanzelfsprekend.” De beperkte aandacht daarvoor noemt Mikkelsen „elitair”.

Bedrijven hebben bovendien een hekel aan onvoorspelbaarheid, zeggen fiscalisten. Zekerheid en stabiliteit zijn essentieel voor multinationals op zoek naar een vestigingsplaats, zegt fiscalist Lodewijk Berger van advocatenkantoor Jones Day. „Ze vinden het onprettig als het fiscale regime in een land ter discussie staat.”

Maar die discussie is voorlopig niet voorbij. Zo praat Den Haag komende week over belastingvoorlichting door Nederlandse ambassades, nadat bleek dat de ambassade in Oekraïne bedrijven aanbeveelt Nederlandse bv's op te zetten om belasting te ontwijken.

Er is immers per stemming besloten dat Nederland geen belastingparadijs is -zulk promotie helpt dan niet om de rest van de wereld hiervan te overtuigen.

Maar Nederland is geen belastingparadijs

